

การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารด้านการพูดภาษาไทยของนักศึกษาชาวต่างชาติด้วย
การสอนสัทสัมพันธ์

Improvement in oral communication performance of second language
learners with the teaching of Thai prosody

ดร.ไพทยา มีสัจย์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการเน้นการเรียนรู้สัทสัมพันธ์ อันได้แก่ วรรณยุกต์ จังหวะ และการเน้นพยางค์ ในวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารระดับกลางสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารด้วยการพูด กิจกรรมที่ใช้เรียนรู้สัทสัมพันธ์ ได้แก่ กิจกรรมการฝึกออกเสียงควบคู่ไปกับ การอ้ม การเคลื่อนไหวร่างกาย การใช้บทกลอน และการใช้เทคนิคการเล่นละคร ผลการวิจัยพบว่าการทดสอบหลังการเรียน ผู้เรียนชาวจีนกลุ่มทดลองจำนวน 30 คนสามารถพัฒนาความสามารถด้านการพูดสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้นักเรียนชาวจีนกลุ่มนี้ยังสามารถพัฒนาการออกเสียงสัทสัมพันธ์ได้ถูกต้องมากขึ้น รวมถึงเพิ่มความคล่องแคล่วทางการพูดหลังการเรียน กล่าวคือ อัตราการพูด ค่าเฉลี่ยจำนวนคำระหว่างการหยุด และอัตราส่วนเวลาของการพูดสูงขึ้น

คำสำคัญ: “การสอนสัทสัมพันธ์” “ความคล่องแคล่วในการพูด”

¹ดร. ไพทยา มีสัจย์ หลักสูตรภาษาไทยเพื่ออาชีพ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
กรุงเทพมหานคร

Abstract

This study evaluates the effectiveness of teaching Thai prosody (tone, rhythm, and stress) in an intensive Thai course for intermediate learners in improving second language learners (L2)' oral communication performance in Thai. This course employed humming, body movement, gestures, poem, and drama techniques in the teaching of Thai prosody. In this paper, we report on improvements in L2 students' oral communication performance in Thai in 30 students in this course (experimental group). In speaking, the average score of the students' performances in the experimental group in the post speaking test was higher compared with that before the intervention. L2 students in the experimental group also demonstrated improvement in Thai prosody production. Besides, after taking this course, L2 students' Thai speech was more fluent in terms of increased speech rate, increased means length of run between pause, and increased phonation time ratio.

Keywords: "prosody teaching" "fluency"

บทนำ

ช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา จำนวนนักศึกษาชาวจีนมาเรียนระดับปริญญาตรีหลักสูตรที่ใช้ภาษาไทยในมหาวิทยาลัยของประเทศไทยมากขึ้น นักศึกษาเหล่านี้มักจะมาเรียนหลักสูตร 2+2 หมายถึง เรียนชั้นปีที่ 1 กับ 2 ที่มหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน และเรียนชั้นปีที่ 3 กับ 4 ที่มหาวิทยาลัยในประเทศไทย เพื่อที่จะรับวุฒิปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยของประเทศไทย นักศึกษาต่างชาติที่สามารถเรียนหลักสูตรที่ใช้ภาษาไทยจำเป็นต้องมีระดับความสามารถทางการสื่อสารภาษาไทยอยู่ในขั้นสูงเพื่อที่จะสามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตามในความเป็นจริง มีนักศึกษาชาวต่างชาติ โดยเฉพาะนักศึกษาชาวจีนจำนวนมากไม่น้อยที่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา 2 ปีได้เนื่องจากมีข้อจำกัดทางความสามารถทางภาษาไทย

วิชาการสื่อสารภาษาไทยระดับกลางที่เปิดสอนในภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2556 ให้แก่คณะกรรมการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน นำกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ศัพท์สัมพันธ์ อันได้แก่ วรรณยุกต์ จังหวะ และการเน้นพยางค์ เพื่อจะพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารภาษาไทย โดยเฉพาะทักษะการฟังและการพูดของนักศึกษาชาวต่างชาติ ก่อนที่จะเดินทางไปเรียนระดับปริญญาตรีต่อที่ประเทศไทย

การสอนศัพท์สัมพันธ์ในวิชาการสื่อสารภาษาไทยระดับกลางนี้ไม่ใช้การท่องจำกฎหรือทฤษฎีว่า คำๆนี้หรือประโยคชนิดนี้ควรมีลักษณะศัพท์สัมพันธ์อย่างไรบ้าง หากแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สังเกตและรู้สึกผ่านกิจกรรมต่างๆเช่น การยิ้ม และการเคลื่อนไหวของร่างกายเข้ามาด้วย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวจีนรับรู้ศัพท์สัมพันธ์ของภาษาไทยได้ง่ายและเร็วขึ้น

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการเน้นการเรียนรู้ศัพท์สัมพันธ์ ในวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารระดับกลางสำหรับนักศึกษาชาวจีน ที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารด้วยการพูด

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

นักวิจัยทางการสอนภาษาต่างประเทศหลายคนกล่าวว่า ผู้เรียนภาษาต่างประเทศควรใช้วิธีการเรียนแบบที่เด็กอ่อนเรียนภาษาแม่ เพื่อที่จะสามารถพัฒนาภาษาต่างประเทศได้เร็ว และมีความสมบูรณ์เทียบเท่าเจ้าของภาษา (Neufeld, 1977; Zhang, 2006) การเรียนภาษาแม่ของเด็กอ่อนจะเริ่มจากการเรียนรู้ศัพท์สัมพันธ์ในระดับประโยคก่อน โดยเฉพาะจังหวะที่มาจากเสียงพูดคุยของมารดา หรือผู้ดูแล (Wundt, 1904; Ruckmich, 1913) ทอดด์ (Todd, 1999) ยังเสนอแนวคิดว่าการรับรู้และเรียนรู้จังหวะของเด็กอ่อนไม่เพียงมาจากการได้ยินเสียงสูงต่ำ หนักเบา และการหยุดเท่านั้น หากยังมาจากการค่อยๆ รับรู้และรู้สึกผ่านการเคลื่อนไหวของร่างกายจากทั้งผู้พูดและผู้ฟังด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งการรับหรือการผลิตเสียงมีความสัมพันธ์ต่อ

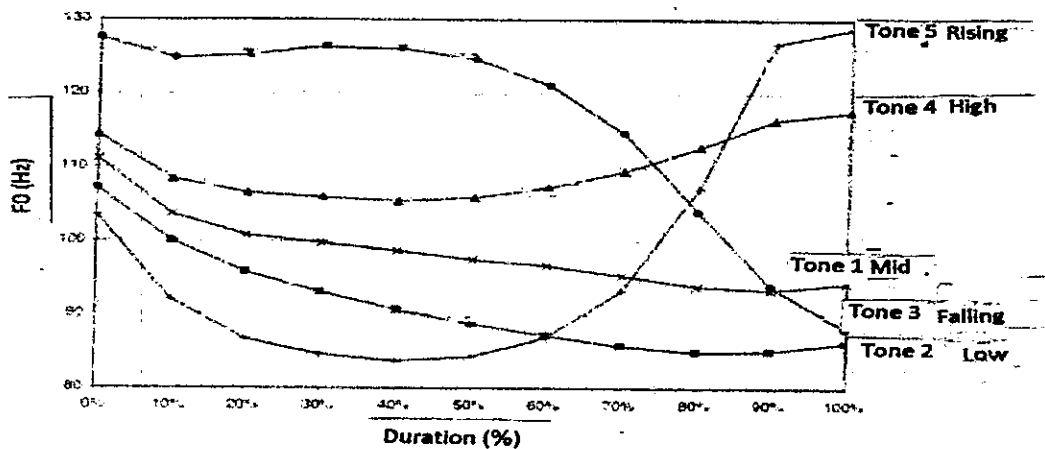
การเคลื่อนไหวของร่างกายและการทำงานของกล้ามเนื้อ ด้วยเหตุนี้หากต้องการให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเรียนรู้และพัฒนาภาษาต่างประเทศได้เร็ว ก็ควรมุ่งเน้นสัทสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมที่ใช้การยิ้ม และการเคลื่อนไหวของร่างกาย (Zhang, 2006)

นอกจากนี้เวย์แลนด์ และก๊วยเอียน (Wayland & Guion, 2004) ยังได้เสนอว่าผู้เรียนชาวต่างชาติมักจะมีปัญหาในการรับรู้และออกเสียงสัทสัมพันธ์ของภาษาไทยเพราะอิทธิพลของภาษาแม่ หรือที่เรียกว่า Phonological sieve (Trubetzkoy, 1939) กล่าวคือผู้เรียนใช้ความเคยชินเรื่องระบบเสียงของภาษาแม่ โดยเฉพาะลักษณะสัทสัมพันธ์ มารับรู้ระบบเสียงในภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถฟังภาษาไทยออก หรือใช้เวลานานกว่าจะพัฒนาทักษะการพูดและการฟัง

ตัวอย่างเช่น ระบบสัทสัมพันธ์ของภาษาไทยมีความแตกต่างจากระบบของภาษาจีนกลาง (Mandarin) มาก เช่น ภาษาไทยเป็นภาษาที่ลักษณะของจังหวะอาศัยช่วงเวลากการเน้นพยางค์เป็นเครื่องกำหนด (stress-timed rhythm) (Luangthongkum, 1977; Dauer, 1983; Grabe & Low, 2002) แต่จังหวะของภาษาจีนกลางอาศัยช่วงเวลากการเกิดพยางค์เป็นเครื่องกำหนด (syllable-timed rhythm) (Lin & Wang, 2005) หากผู้เรียนชาวจีนเรียนภาษาไทยโดยนำความคุ้นชินระบบสัทสัมพันธ์ของภาษาจีนกลางมาใช้ ฟังหรือพูดภาษาไทย ผู้เรียนก็อาจไม่สามารถพัฒนาความสามารถทางการฟังและการพูดได้

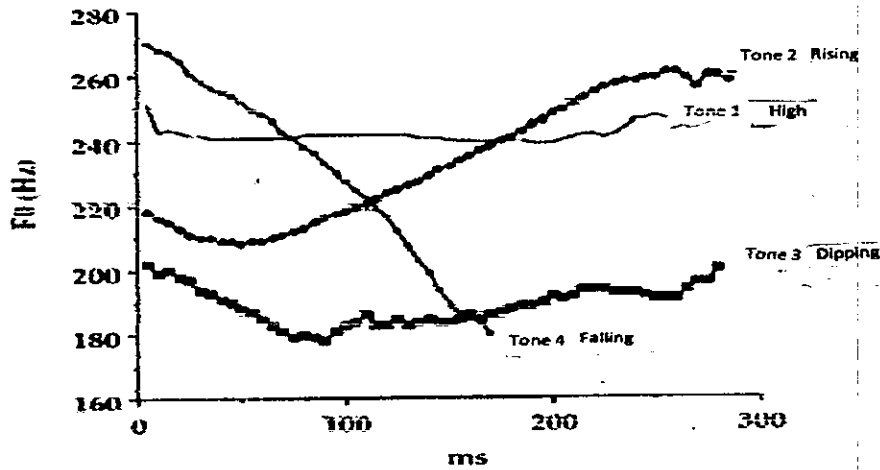
นอกจากนี้จากการเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์โดยสังเกตภาพความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษาไทย และจีนกลางที่แสดงในภาพที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยยังพบว่าวรรณยุกต์ของจีนกลางไม่มีเสียงวรรณยุกต์ของไทย 2 เสียง คือ เสียงวรรณยุกต์กลางระดับ หรือเสียงสามัญ และวรรณยุกต์ต่ำระดับ หรือเสียงเอก

ภาพที่ 1 การแสดงค่าความถี่มูลฐานของเสียงวรรณยุกต์ไทย

(ดัดแปลงจาก ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ, 2554)

ภาพที่ 2 การแสดงค่าความถี่มูลฐานของเสียงวรรณยุกต์จีนกลาง

(ดัดแปลงจาก Howie, 1976)

ด้วยเหตุนี้จึงสามารถตั้งสมมติฐานได้ว่าผู้เรียนชาวจีนอาจจะมีปัญหาในการได้ยินและออกเสียงเสียงยুক্তกลางระดับ(สามัญ) และต่ำระดับ (เอก)

ยิ่งไปกว่านั้นผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ไทยของผู้เรียนกลุ่มทดลองนี้ก่อนการเรียน ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนชาวจีนเวลาพูดภาษาไทยจะมีปัญหาในการออกเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ) และสูงระดับ(ตรี) อย่างเด่นชัด ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้ลดเสียงวรรณยุกต์ตามลักษณะของเสียงหนักเบาในคำหลายพยางค์ (Tonal neutralization) หากแต่ผู้เรียนใช้ความเคยชินในการเน้นหนักพยางค์แต่ละพยางค์เท่ากัน อันเป็นลักษณะของจังหวะในภาษาจีน รายละเอียดของผลการวิเคราะห์จะแสดงในส่วนผลการวิจัยและอภิปราย

ฉะนั้นหากผู้เรียนชาวต่างชาติรู้สึกและเข้าใจความแตกต่างของสัทสัมพันธ์ระหว่างภาษาแม่กับภาษาต่างประเทศ ก็จะลดอิทธิพลของภาษาแม่ที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอิทธิพลเรื่อง Phonological sieve ได้ อันช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการพูดและฟังได้อย่างรวดเร็ว (Dogantan-Dack, 2006)

การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารระดับกลางจึงให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้สัทสัมพันธ์ ได้แก่ วรรณยุกต์ จังหวะ และการเน้นพยางค์ในระดับวลี หรือประโยค มากกว่าหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในระดับคำ วิธีและกิจกรรมการสอนสัทสัมพันธ์ให้แก่ผู้เรียนชาวต่างชาติที่ใช้ในวิชาการสื่อสารภาษาไทยระดับกลางใช้แนวคิดที่ว่าผู้เรียนภาษาต่างประเทศควรนำวิธีเรียนภาษาแม่ของเด็กก่อนมาใช้กิจกรรมมีดังต่อไปนี้

1. การฮัม (Humming)

การใช้การฮัมช่วยชี้ให้ผู้เรียนรับรู้และสังเกตเสียงวรรณยุกต์ จังหวะ และเสียงเน้นพยางค์ มากกว่าจะกังวลเรื่องเสียงพยัญชนะ สระ หรือความหมายของคำ (Lian, 1980) การฮัมยังเป็นวิธีการสร้างจุดสังเกต (highlighting) ให้ผู้เรียนรับรู้เฉพาะสัทสัมพันธ์ อันได้แก่ วรรณยุกต์ และการเน้นพยางค์ การสร้างจุดสังเกตนี้

เป็นวิธีการหนึ่งที่มีมารดาหรือผู้ดูแลเด็กสอนภาษาแม่ให้แก่เด็ก (Stern, 1985; Pradier, 1990; Feldman, 2006) และถือเป็นวิธีการสอนภาษาต่างประเทศที่ให้ประสิทธิผลแก่ผู้เรียนวิธีหนึ่ง (McCandliss et al., 2002; Zhang, 2006)

2. การเคลื่อนไหวของร่างกาย (body movement) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรับรู้และรู้สึก อันจะช่วยให้ผู้เรียนฟังและออกเสียงภาษาไทยได้ดีขึ้น ทั้งนี้ผู้สอนใช้การเคลื่อนไหวร่างกายสอนเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง โดยสอนทีละเสียงก่อน จากนั้นจะนำเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ) และวรรณยุกต์เสียงอื่นอีกหนึ่งเสียงมาอยู่รวมในประโยค

ตัวอย่างเช่น การสอนเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ) และต่ำระดับ(เอก)

อับราฮัม (Abramson,1975)ได้กล่าวว่าวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ)กับวรรณยุกต์ต่ำระดับ(เอก)มีเสียงที่ใกล้เคียงกันมาก ด้วยเหตุนี้ชาวต่างชาติจำนวนมากที่เรียนภาษาไทยจะไม่สามารถแยกเสียงวรรณยุกต์สองเสียงนี้ได้ โดยเฉพาะการปรากฏในระดับคำเดียว คำกล่าวนี้ได้รับการสนับสนุนจากนักวิจัยทางการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติหลายคน เช่น เวย์แลนด์ และก๊วยเฮียน (Wayland & Guion , 2004) และสุริยวรรณ เสถียรสุคนธ์ (2552, 2553)

ดังนั้นเพื่อชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ)กับต่ำระดับ(เอก) ผู้สอนจึงให้ผู้เรียนออกเสียงและเคลื่อนไหวแขนและมือ โดยใช้ประโยคเรียงลำดับดังนี้

ประโยคที่ 1 มีคำที่มีเพียงเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ)เท่านั้น เช่น “แดงไปยืมเงินลุง”

ประโยคที่ 2 มีทั้งคำเสียงกลางระดับ(สามัญ) และต่ำระดับ(เอก) แต่คำที่มีเสียงต่ำระดับจะอยู่ตำแหน่งสุดท้ายอันถือเป็นเสียงเน้นหนักที่สุดที่จะช่วยให้ผู้เรียนสังเกตได้ง่าย เช่น “แดงเดินไปยืมไซ้”

ประโยคที่ 3 มีเพียงเสียงวรรณยุกต์ต่ำระดับ(เอก) เช่น “บ้ายหนึ่งไก่ออกไซ้”

ระหว่างที่ฝึกฟังและออกเสียงวรรณยุกต์ ผู้เรียนจะต้องใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายเข้ามาช่วยการเรียนรู้และรู้สึก กล่าวคือ เสียงวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ) ผู้เรียนกางแขน โดยไม่ต้องเกร็งกล้ามเนื้อ ในขณะที่เมื่อออกเสียงวรรณยุกต์ต่ำระดับ(เอก) ผู้เรียนกางแขนขึ้น และสับตัดข้อมือลงอย่างรวดเร็ว ส่วนการออกเสียงวรรณยุกต์สูงระดับ(ตรี) ผู้เรียนจะต้องยกแขนขึ้นสูง 45 องศา เป็นต้น

การฝึกการออกเสียงควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย ผู้เรียนจะต้องฝึกการฟังและออกเสียงวรรณยุกต์ครบทุกเสียง เสียงไหนมีปัญหา มาก ก็ฝึกซ้ำไปมาไปพร้อมกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย จนกว่าผู้เรียนจะรู้สึกและเข้าใจวิธีการออกเสียงนั้นๆ ได้

นอกจากนี้การเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น การปรบมือหรือการดั่งยางยืด นำมาใช้เพื่อการเรียนรู้การเน้นพยางค์ และความสั้นยาวของพยางค์ โดยเฉพาะในคำหลายพยางค์ อันจะช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ รู้สึกและคุ้นชินจังหวะในภาษาไทย

3. การใช้บทกลอน (Poem) และการปรบมือเพื่อฝึกการหยุด

วิชาการสื่อสารภาษาไทยระดับกลางยังสอนสัมพันธ์ด้วยบทกลอนควบคู่ไปกับการปรบมือ เพื่อเน้นให้ผู้เรียนสังเกตและเข้าใจการหยุดว่าควรหยุดที่ใดบ้าง เช่น

วันนี้เปิดเรียน (ปรบมือ) ฉันทื่นเต๋นมาก (ปรบมือ)
ต้องตื่นตีห้า (ปรบมือ) แต่ลุกไม่ไหว (ปรบมือ)
เพื่อนตะโกนเรียก (ปรบมือ) ตื่นมาไวๆ (ปรบมือ)
กว่าจะลุกไปเรียนได้ (ปรบมือ) ก็เกือบเจ็ดโมง (ปรบมือ)

4. การใช้เทคนิคการเล่นละคร (Drama techniques)

สเวน (Swain,1985) เสนอแนะว่าผู้เรียนจะสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาต่างประเทศได้ ต้องมีโอกาสที่จะฝึกฝนใช้ภาษานั้นๆในสถานการณ์ต่างๆ วิชาการสื่อสารภาษาไทยระดับกลางจึงใช้เทคนิคการเล่นละคร ไม่ว่าจะการสวมบทบาทสมมติ หรือการอ่านออกเสียงแสดงอารมณ์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการสื่อสารภาษาไทยในระดับปริจเฉท (Maley & Duff, 2005) กิจกรรมเหล่านี้ยังช่วยให้ผู้เรียนลดความเครียด ความกลัว และความอาย ขณะที่เรียนภาษาต่างประเทศได้ด้วย (Holden, 1981; Donahue & Parsons, 1982; Taylor, 2000)

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์จะตรวจสอบประสิทธิภาพของการฝึกการใช้สัทสัมพันธ์ ในระดับประโยค และปริจเฉท หรือข้อความที่มีต่อการพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารด้วยการพูด งานวิจัยนี้จึงตั้งคำถามว่า การฝึกการใช้สัทสัมพันธ์ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารด้วยการพูด ทั้งในเรื่องความถูกต้องของการออกเสียงสัทสัมพันธ์ และความคล่องแคล่ว (fluency) ได้หรือไม่ โดยมีสมมติฐานดังนี้

1. คะแนนการพูดฉบับหลังการเรียนของนักศึกษาชาวจีนสูงกว่าก่อนการเรียน
2. ความบกพร่องทางการออกเสียงวรรณยุกต์ (tones) หลังการเรียนต่ำกว่าก่อนการเรียน
3. อัตราการพูด (speech rate) ของนักศึกษาหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน
4. ค่าเฉลี่ยของจำนวนพยางค์ระหว่างการหยุด (mean length of run) ของนักศึกษาหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน
5. อัตราส่วนระยะเวลาของการพูดหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารระดับกลาง โดยมีจำนวนชั่วโมงทั้งสิ้น 30 ชั่วโมง ภายในระยะเวลา 10 สัปดาห์ หรือสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง กลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาชาวจีนชั้นปีที่ 2 วิชาโทภาษาไทย คณะศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน ภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ผู้วิจัยเลือกผู้เข้าร่วมการทดลองเฉพาะนักศึกษาจีนชาวจีน และใช้ภาษาจีนกลาง (Mandarin) เพื่อไม่ให้มีตัวแปรเรื่องความคล้ายคลึงระหว่างเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยกับภาษาจีนท้องถิ่น เช่นภาษาจ้วง เข้ามามีบทบาทในการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การทดสอบการพูดแบบฉบับพลันทั้งก่อนและหลังการเรียน ลักษณะการทดสอบการพูดเป็นการพูดคนเดียว (monologue) ความยาว 2 นาที (ไม่รวมเวลาเตรียมตัว 1 นาที) หัวข้อที่ใช้พูดทั้งก่อนและหลัง

การเรียนรู้เป็นหัวข้อเดียวกันคือ การพูดถึงสถานที่ที่น่าสนใจในมหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี เนื่องจากระยะเวลาการสอบพูดก่อนและหลังการเรียนรู้มีระยะเวลาห่างกัน 10 สัปดาห์ หัวข้อใหญ่ที่ซ้ำกันจึงถือว่ามีค่าน่าเชื่อถือเพียงพอ (Bygate & Samuda, 2005)

การวิเคราะห์และให้คะแนนการพูดแบบฉบับพลันจะใช้ผู้เป็นเจ้าของภาษาไทย (Thai native speakers) จำนวน 9 คนประเมิน โดยใช้ค่าคะแนน 1-9 กล่าวคือ ค่าคะแนน 1 หมายถึง ผู้พูดไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้เลย ส่วนค่าคะแนน 9 หมายถึงผู้พูดสามารถสื่อสารภาษาไทยได้เหมือนกับเจ้าของภาษา

คะแนนจากผู้ประเมินทั้งหมดได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการใช้ Cronbach's alpha ค่าความเชื่อมั่นระดับสูงควรอยู่ที่ .70 ขึ้นไป (Traub, 1994) ผลคะแนนจากผู้ประเมิน 9 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91 ในคะแนนการพูดก่อนเรียน และได้คะแนน 0.95 หลังเรียน ซึ่งถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง จากนั้นนำคะแนนมาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดด้วย Paired-samples t-test

การวิเคราะห์การออกเสียงสัทสัมพันธ์ทางกลศาสตร์ใช้โปรแกรม PRAAT แล้วจึงนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนรู้

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. การพัฒนาความสามารถทางการพูดแบบฉบับพลันก่อนและหลังการเรียนรู้

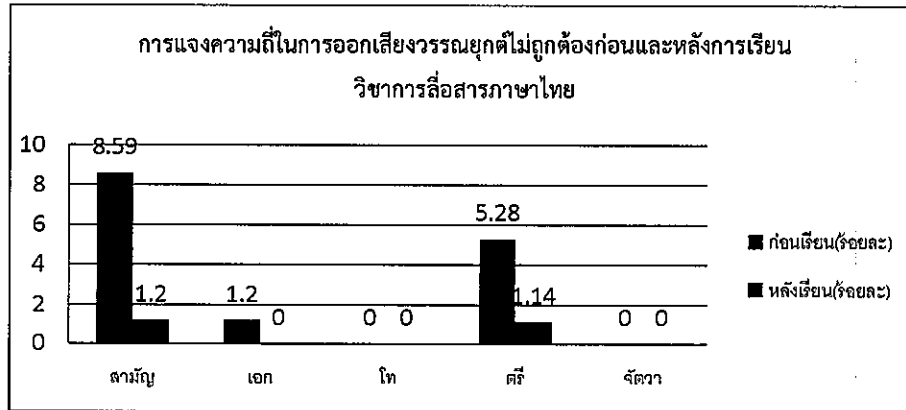
ตาราง 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดแบบฉบับพลันก่อนและหลังวิชาการสื่อสารภาษาไทยระดับกลาง

		\bar{x}	S.D.	Sig. (2 tailed)*
กลุ่มทดลอง	ก่อนการเรียนรู้	2.85	1.20	.000
	หลังการเรียนรู้	4.36	.72	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการพูดแบบฉบับพลันของกลุ่มทดลอง ก่อนเรียน ($\bar{x} = 2.85$, S.D. = 1.20) และหลังเรียน ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = .72) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งหมายความว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่สอนโดยเน้นการเรียนรู้เรื่องสัทสัมพันธ์ในระดับประโยค และบริเฉต มีความสามารถทางการสื่อสารด้วยการพูดสูงกว่าก่อนเรียน การพัฒนาความสามารถทางการพูดยังมาจากกิจกรรมที่ใช้ในวิชานี้ ได้แก่ การฝึกพูดผ่านกิจกรรมการสวมบทบาทสมมติ และการฝึกใช้ประโยคสำเร็จรูปที่เป็นแบบฝึกการออกเสียงสัทสัมพันธ์ นอกจากนี้การใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายก็เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนจดจำและเก็บประโยคสำเร็จรูปนั้นๆไว้ในความทรงจำระยะยาว (long term memory) เมื่อจะใช้สื่อสาร ก็สามารถนำมาใช้ได้ทันที (Zhang, 2006)

2. การพัฒนาการออกเสียงวรรณยุกต์ก่อนและหลังการเรียนรู้

แผนภูมิที่ 1 ความถี่ของการออกเสียงวรรณยุกต์บพร่องก่อนและหลังการเรียน

แผนภูมิข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มทดลองสามารถออกเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ) ต่ำระดับ(เอก) และสูงระดับ(ตรี) ได้ถูกต้องมากขึ้นหลังการเรียน กล่าวคือข้อผิดพลาดในการออกเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ) ลดลงจากร้อยละ 6.59 เป็น 3.4 วรรณยุกต์ต่ำระดับ(เอก) จากร้อยละ 1.2 เป็นการออกเสียงไม่ผิดเลยหลังการเรียน และวรรณยุกต์สูงระดับ(ตรี) ลดลงจากร้อยละ 3.4 เหลือ 1.14

การที่ผู้เรียนสามารถออกเสียงวรรณยุกต์กลางระดับ(สามัญ) และวรรณยุกต์สูงระดับ(ตรี) ได้ถูกต้องมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนลดเสียงวรรณยุกต์ในคำหลายพยางค์ตามลักษณะของจังหวะในภาษาไทย กล่าวได้ว่ากิจกรรมฝึกออกเสียงวรรณยุกต์ด้วยการฮัม และการเคลื่อนไหวสามารถช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติออกเสียงเน้นหนัก และเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้องมากขึ้น

3. ความคล่องแคล่วในการพูด (Fluency)

ตัวชี้วัดที่ผู้พูดสามารถพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างคล่องแคล่วในงานวิจัยนี้ ได้แก่ อัตราการพูด (speech rate) ค่าเฉลี่ยจำนวนคำระหว่างการหยุด (mean length of run) และอัตราส่วนเวลาการพูด (phonation time ratio)

ตารางที่ 2 ผลตัวชี้วัดที่แสดงความคล่องแคล่วในการพูดก่อนและหลังวิชาการสื่อสารภาษาไทยระดับกลาง

กลุ่มทดลอง	ตัวชี้วัดที่แสดงความคล่องแคล่วในการพูด	ก่อนการเรียน		หลังการเรียน		Sig. (2 tailed)*
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
	อัตราการพูด	59.52	25.08	89.87	16.54	.000
	ค่าเฉลี่ยจำนวนคำระหว่างการหยุด	3.90	1	4.80	0.47	.000
	อัตราส่วนเวลาการพูด	57.51	17.84	74.05	3.03	.000

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 2 พบว่า ตัวชี้วัดที่แสดงความคล่องแคล่วในการพูดแบบฉับพลัน ทั้ง 3 ตัวมีค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ก่อนและหลังการเรียนดังนี้ ค่าเฉลี่ยของอัตราการพูดก่อนเรียน (\bar{x} = 59.52, S.D.= 25.08) และหลังเรียน (\bar{x} = 89.87, S.D.= 16.54) ค่าเฉลี่ยจำนวนคำระหว่างการหยุดก่อนเรียน (\bar{x} = 3.90, S.D.= 1) และหลังเรียน (\bar{x} = 4.80, S.D.= .47) และอัตราส่วนเวลาการพูดก่อนเรียน (\bar{x} = 57.51, S.D.= 17.84) หลังเรียน (\bar{x} = 74.05, S.D.= 3.03) จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรทั้งสามตัวเพิ่มขึ้นหลังการเรียน และยังคงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

สำหรับค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) ของตัวชี้วัดทั้งสามตัวหลังและก่อนการเรียนพบว่า มีค่าลดลงหลังการเรียน อันแสดงให้เห็นถึงผู้เรียนในกลุ่มทดลองมีความรู้ ความสามารถ ใกล้เคียงกัน หรืออีกนัยหนึ่ง การเรียนการสอนที่เน้นสัทสัมพันธ์ ในระดับประโยค และปริจเฉท ด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย บทกลอน และเทคนิคการเล่นละคร สามารถช่วยให้นักเรียนแต่ละคนเข้าใจ และพัฒนาการสื่อสารด้วยการพูดได้เป็นอย่างดี ดังนั้นนักเรียนจึงมีผลคะแนนเกาะกลุ่มกัน

ข้อเสนอแนะ

การใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้สัทสัมพันธ์ ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนต่างชาติ ปรับปรุงการออกเสียงให้ชัดเจนขึ้นเท่านั้น หากยังช่วยพัฒนาความคล่องแคล่วในการพูดอีกด้วย ทั้งนี้เพราะ กิจกรรมที่ใช้มีทั้งการเคลื่อนไหวร่างกายควบคู่ไปกับการฝึกออกเสียงที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความสัมพันธ์ ระหว่างการทำงานของกล้ามเนื้อเนื่องกับการผลิตเสียง และยังช่วยกระตุ้นความจำให้ผู้เรียนมีคลังคำที่ใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ

การสอนภาษาในระดับประโยคและปริจเฉทจะช่วยให้ผู้เรียนคุ้นชินกับการฟังและออกเสียงสัทสัมพันธ์ คล้ายการพูดในชีวิตจริง นอกจากนี้การใช้ประโยคสำเร็จรูปที่ผู้เรียนน่าจะใช้สื่อสารในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยผ่านบทกลอน และบทละครจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำประโยคนั้นๆได้ดี จนสามารถรับสาร แปลสารและตีความหมายได้อย่างรวดเร็วเวลาที่ได้ยินประโยคเหล่านี้

นอกจากนี้กิจกรรมที่ใช้เทคนิคการเล่นละครก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกพูด ทดลองใช้คำศัพท์สำนวน ที่เรียนมาเพื่อการสื่อสารด้วยอารมณ์สนุกผ่อนคลาย อันนำไปสู่การกระตุ้นการจดจำ ดังที่ Lewis (1997, pp.15) ได้กล่าวว่า ความคล่องแคล่วจะมาจากการใช้ภาษาที่มีคลังคำศัพท์ และประโยคสำนวนมากพอจนสามารถนำมาใช้ได้ทันที

บรรณานุกรม

- ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ. (2554). เสียงภาษาไทย : การศึกษาทางกลศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์.
- สุริย์วรรณ เสถียรสุคนธ์. (2552). การสอนภาษาไทยให้แก่นักศึกษาชาวจีน: สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไข (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- _____ (2553). ข้อบกพร่องในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีน: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีการศึกษา 2551-2551 (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- Abramson, A. (Ed.). (1975). *The tone of central Thai: Some perceptual experiments*. Bangkok: CIEL.
- Bygate, M., & Samuda, V. (2005). *Integrative planning through the use of task-repetition*. Amsterdam: Benjamins
- Dauer, R. M. (1983). Stress-timing and syllable-timing reanalyzed. *Journal of Phonetics*, 11, 51-62.
- Dogantan-Dack, M. (2006). The body behind music: precedents and prospects. *Psychology of Music*, 34(4), 449 -464.
- Donahue, M., & Parsons, A. H. (1982). The use of roleplaying to overcome cultural fatigue. *TESOL Quarterly*, 16(3), 359-365.
- Feldman, R. (2006). From biological rhythms to social rhythms: physiological precursors of mother-infant synchrony. *Developmental Psychology*, 42(1), 175-188.
- Grabe, E., & Low, E. L. (Eds.). (2002). *Durational variability in speech and the rhythm class hypothesis* (7). Berlin: Mouton de Gruyter
- Holden, S. (1981). *Drama in language teaching*. Harlow: Longman.
- Howie, J. M. (1976). *Acoustical Studies of Mandarin Vowels and Tones*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lewis, M. (1997). *Implementing the lexical approach: Putting theory in practice*. Hove: Language Teaching Publications.
- Lian, A.-P. (1980). *Intonation patterns of French (Teacher's book)*. Melbourne: River Seine Publications
- Lin, H. & Wang, Q. (2005). Mandarin rhythm: An acoustic study. *Journal of Chinese Language and Computing*, 17, 127-140.
- Luangthongkum, T. (1977). *Rhythm in standard Thai* (Doctoral dissertation). University of Edinburgh, Edinburgh
- Maley, A., & Duff, A. (2005). *Drama techniques: A resource book of communication activities for language teachers*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McCandliss, B. D., Fiez, J. A., Protopapas, A., & McClelland, J. (2002). Success and failure in

